

Toen in het voorjaar van 2020 door het Coronavirus kerkdiensten en veel andere kerkelijke activiteiten niet door konden gaan, schreef ds. Bart Vijfvinkel regelmatig een brief/overweging opdat we ons juist ook in die tijd met elkaar verbonden wisten. Inmiddels zitten we in de tweede golf en in de tweede lockdown. In november hervatte Bart Vijfvinkel het schrijven van de brieven aan de gemeente. Reacties welkom: predikant@pknwormer.nl

29 december 2020

Beste mensen,

Dit is de laatste coronabrief van 2020. Gisteravond heb ik naar het NOS-jaaroverzicht gekeken. Vrolijk werd ik er niet van. Dat word ik nooit van jaaroverzichten maar dit keer helemaal niet. Het was weer een jaar met veel narigheid: de coronapandemie, terreuraanslagen, vernietigende bosbranden in Australië, een verschrikkelijke ontploffing in Beirut, vluchtelingenkamp Moria, de moord op George Floyd... Zelfs als volgend jaar corona overwonnen zou worden is de wereld nog even ver van huis als een jaar geleden. Gelukkig zijn er altijd weer mensen die ondanks ellende het zicht openhouden naar een andere, een nieuwe wereld.

Rutger Bregman (1988): *de mens is in wezen goed.*

De mens in wezen goed

In september 2019 verscheen Rutger Bregmans bestseller 'De meeste mensen deugen'. Ook al is zijn mensbeeld dubbel, het boek wil aantonen dat de meeste mensen in wezen goed zijn ('im Grunde Gut' heet het boek in de Duitse vertaling).

Bregman haalt de parabel aan van de twee wolven (blz.31/32). "Een grootvader zei eens tegen zijn kleinzoon: 'Er speelt zich een gevecht in mij af, een strijd tussen twee wolven. De ene is slecht, hebzuchtig, jaloers, arrogant en laf. De andere is goed – hij is rustig, liefdevol, bescheiden, gul, eerlijk en betrouwbaar (...).' De jongen dacht even na en zei toen: 'Welke wolf zal winnen?' De oude man glimlachte. 'De wolf die jij voedt'". Een beeld dat Bregman meer dan eens gebruikt is dat van twee benen. "De mens heeft twee benen, een goed en een slecht been. De vraag is welk been we trainen" (in een interview met het Reformatorisch Dagblad).*

Bregman wil af van het mensbeeld van bijvoorbeeld de Heidelbergse Catechismus dat zegt dat de mens geneigd is tot alle kwaad. Hij bepleit een samenleving waarin we elkaar meer vertrouwen want – zoals hij met vele voorbeelden aantoont - een positieve verwachting leidt vaak tot een uitkomst ten goede (zgn. placebo-effect) terwijl een negatieve verwachting vaak leidt tot een uitkomst ten kwade (zgn. nocebo-effect). Ondank dat het boek van Bregman ook vragen bij mij opriep denk ik dat we het nodig hebben: het voeden van de wolf die rustig, liefdevol, bescheiden, gul, eerlijk en betrouwbaar

* Met dank aan vriend en collega Piet Vliegthart die in het Ouderlingenblad schreef over 'De meeste mensen deugen'.

is. Vertrouwen in de goedheid in de ander en in jezelf. Bregman biedt in een donkere wereld tegengif door zijn lezers aan te spreken op de mens die in wezen goed is.

Tarawally

Willem van den Berg wees mij op een column van Babah Tarawally in dagblad Trouw. De column sluit aan bij 'De meeste mensen deugen' en gaat ook over het 'anders kijken naar de werkelijkheid'. Tarawally vertelt het verhaal van een man die in het ziekenhuis bij het raam lag en bevriend raakte met de zieke man naast hem: "Dagelijks vertelde hij aan zijn zieke vriend over het uitzicht uit het raam waar hij vlakbij lag. Hij zag indrukwekkende zandstranden, de mangrovemoerassen en lagunes. Hij vertelde over de bloemen, de bomen, de opkomende zon en de prachtige wolken. De heuvels in de verte, de diverse vogelsoorten in de lucht, de hagedissen, slangen, en hij vertelde over de mieren die in rijtjes een reis maakten naar een onbekende bestemming.

Babah Tarawally (1972): 'Stel je voor: de meeste politici deugen. De meeste politiemensen deugen. De meeste medewerkers van de Belastingdienst deugen. De meeste uitkeringsgerechtigden deugen. De meeste asielzoekers deugen. De meeste migranten deugen. De meeste zwarte en witte mensen deugen. En de meeste vaccins deugen. Je zou er een mooie scheurkalender van kunnen maken, naar het voorbeeld van 'Liefde is ...', maar dan dus met 'De meeste ... deugen'.

Elke dag vertelde hij verhalen aan zijn zieke vriend. En hij bleef vertellen tot hij zijn laatste adem uitblies. Zijn vriend vroeg daarna aan de verpleegkundige of zijn bed verplaatst kon worden, naast het raam. Eenmaal bij het raam keek hij vol verwachting uit naar het plaatje dat zijn fantasie gekleurd had. Hij was verbaasd toen hij uitkeek op een hoge witte muur. Geen prachtig mooie wolken, geen vliegende vogels of mooie rode zon. Het was een witte muur. Teleurgesteld wendde hij zich naar de verpleegster en zei dat zijn overleden vriend hem een heel ander uitzicht had geschetst. De verpleegster moest glimlachen en zei hem dat zijn vriend blind was geweest." (Trouw, 23 december)

Jesaja

Tarawally rekent zichzelf tot de optimisten, de mensen bij wie het glas altijd halfvol is, en zijn onderbuikgevoel zegt hem dat doemdenkers vaker ziek zijn. Hij kan nu al genieten van het moois dat het nieuwe jaar gaat brengen omdat 'de meeste mensen deugen'.

Zelf ben ik altijd wat sceptisch over de veelgehoorde oproep om positief te denken, alsof je een knop in je hoofd zou kunnen omzetten waardoor je anders naar de wereld kijkt. Alhoewel... aanstaande zondag wordt in veel kerken weer uit het derde deel van het profetenboek Jesaja gelezen. De ballingen zijn teruggekeerd, de priesters hebben hun tempeldienst weer opgepakt, men begint met de herbouw van de tempel en – wat het meest belangrijk is – met wil het maatschappelijk leven weer inrichten naar de Tora, naar die wegwijzer naar een rechtvaardige en vreedzame samenleving. Dat lukte, net als in onze tijd, maar heel beperkt. Toch ziet Jesaja een licht opgaan voor Israël en de volkeren en droomt hij van een messiaanse koning. Dat wil zeggen: een koning die ten dienste staat van de Eeuwige, die het niet gaat om zijn eigen macht maar om de menselijkheid.

Misschien verschilt de schrijver van Jesaja wel niet zoveel van de man in dat ziekenhuisbed die uitkeek op een hoge witte muur en daar een paradijs zag en dat vertelde aan zijn buurman. Zieners en profeten, ze zijn van alle tijden. Ze helpen ons in moeilijke tijden en wijzen een weg.

Tot slot

Nog twee dagen en dan is 2020 voorbij. `Een raar jaar` is nog de zachtste uitdrukking waarmee het wordt beschreven. Ik hoop dat we er als gemeente in geslaagd zijn elkaar vast te houden in meeleven met elkaar, in de vieringen, in gebed. Veel mensen hebben zich daarvoor ingezet waarvoor grote dank.

Op oudejaarsavond kunnen we het jaar kerkelijk uitluiden samen (zij het digitaal) met onze burens: de Protestantse Gemeente Wormerveer.

Op 3 januari kunt u weer meevieren met een radiokerkdienst van onze eigen gemeente (een link naar die dienst wordt u toegestuurd en komt op de website van onze gemeente). We vieren dan Epifanie, het feest van Christus' verschijning in de wereld (voor de Oosters orthodoxe kerken *het* kerstfeest) en horen het verhaal over de wijzen uit het Oosten.

Voor nu, ondanks alle vervelende beperkingen door corona en andere oorzaken, een goede jaarwisseling gewenst.

Bart Vijfvinkel

De bijna uitgestorven Dam op zondagavond 20 december jl. anders vol met kersttoeristen.

Mocht u het werk van onze gemeente willen ondersteunen met een extra gift dan kunt u deze overmaken op NL30 RABO 0394.9353.06 ten name van Protestantse Gemeente Wormer. Een deel van de gift zal ook gaan naar de diaconie: de dienst van de kerk in de wereld.